

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/110/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123209276
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123209276.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX E., právne zastúpená JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: POHOTOVOST' s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava- Staré mesto, IČO: XXXXXXXX, právne zastúpena JUDr. Katarína Heged'šová, Advokátka, Majernikova 3/A, 841 05 Bratislava-mestská časť Dúbravka o určenie neprijateľných zmluvných podmienok., takto

rozhodol:

I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 04., v znení:

„V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandátára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 10 EUR (301,26 SKK) za každý jeden prípad omeškania. Ostatné splátky je dlžník povinný platiť podľa splátkového kalendára naďalej vkladovými lístkami alebo prevodnými príkazmi. V prípade, že dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť štyri po sebe idúce splátky, prípadne len časti po sebe štyroch idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou pokutou vo výške 20 EUR (602,52 SKK), do rúk mandátára v hotovosti alebo poukázať na účet veriteľa s možnosťou návratu platenia podľa pôvodného splátkového kalendára. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 2 EUR (60,25 SKK) ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 05., v znení:

„Dlžník s veriteľom uzatvára súčasne Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov ako formu zabezpečenia uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením štyroch po sebe idúcich splátok, keď nastáva splatnosť celého dlhu. Vo vzťahu k zamestnávateľovi dlžníka preukáže veriteľ skutočnosť, že nastala splatnosť dlhu prehlásením, v ktorom zároveň vyzve zamestnávateľa na vykonanie dohodnutých zrážok. Dlžník dáva výslovný súhlas k tomu, aby veriteľ doplnil do čl. 1 písm. b/ Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov aktuálny zostatok dlhu k dátumu, keď bude uvedená dohoda predložená zamestnávateľovi dlžníka. Dlžník dáva veriteľovi aj súhlas k tomu, aby v jeho mene dopísal do Dohody o zrážkach zo mzdy údaje o jeho aktuálnom zamestnávateľovi v prípade zmeny zamestnávateľa počas trvania zmluvného vzťahu. Tak isto dlžník súhlasí s tým, aby zamestnávateľ vykonával zo mzdy dlžníka dohodnuté mesačné zrážky až do výšky aktuálnej pohľadávky a poukazoval ich na účet veriteľa. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na dlžníka, ktorý nie je poberateľom mzdy.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 06., v znení:

„Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak sa stane splatný celý dlh naraz v zmysle bodu 4 týchto podmienok, dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške určenej v § 369 ods. 1

Obchodného zákonníka v platnom znení. V takom prípade veriteľovi vzniká nárok na celý dohodnutý poplatok z dôvodu neplnenia záväzkov dlžníka. Veriteľ je oprávnený v prípade splatnosti celého dlhu v zmysle bodu 4 týchto podmienok pristúpiť k okamžitému vymáhaniu celého dlhu od dlžníka bez ohľadu na dĺžku trvania úveru a súčasne vznikne veriteľovi nárok požadovať bezodkladné zabezpečenie dlhu dlžníka spôsobom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere a/alebo týchto podmienok a/alebo dohody s veriteľom. Dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 EUR (9 399,31 SKK) ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonaním úkonov smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka. Pokiaľ dôjde k zabezpečeniu dlžníkovho dlhu uznaním formou notárskej zápisnice ako exekučného titulu, dlžník a veriteľ sa dohodli, že odmenu notára za spísanie notárskej zápisnice, trov právneho zastúpenia pri jej spísaní v zmysle v tejto zmluve obsiahnutého plnomocenstva, uhradí za dlžníka veriteľ, pričom tieto náklady zmluvnej strany považujú za súčasť nákladov veriteľa spojených s vymáhaním jeho pohľadávky a budú súčasťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Dlžník sa rovnako zaväzuje uhradiť veriteľovi náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva spôsobom vyplývajúcim z tejto zmluvy, a to najmä, avšak nie výlučne, trovy mediácie, trovy rozhodcovského konania, trovy súdneho konania, trovy exekúcie, trovy právneho zastúpenia veriteľa v týchto konaniach a iné veriteľom preukázateľne vynaložené náklady pri uplatnení svojho práva.", je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 13., v znení:

„Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 17., v znení:

„Dohoda o vyplnení zmenky: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky (ďalej aj ako vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako remitent) vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 18., v znení:

„Rozhodcovská doložka, uzatvorená podľa zákona č. 244/2002 Z.z.: Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, ICO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len "rozhodcovský súd"), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VII. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 20., v znení:

„Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VIII. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, k Zmluve o úvere, č. 8202063, zo dňa 22.01.2009, v bode 22., v znení:

„ Účastníci sa dohodli, že dlžník dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o úver alebo v hlavičke tejto zmluvy (upozornenia na termíny splátok, splatnosť celého dlhu a iné skutočnosti).“ , je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou došlou súdu dňa 04.10.2023 domáhala určenia neplatnosti zmluvných podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco:

„Žalovaný sa vo všeobecnosti nestotožňuje s názormi Žalobcu uvedenými v žalobe. Žalovaný si dovoľuje poukázať na skutočnosť, že Žalobca so Žalovaným uzatvorili dňa 22.01.2009 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8202063, na základe ktorej bol Žalobcovi poskytnutý úver vo výške 350,- Eur,(ďalej v texte len ako „zmluva“ v príslušnom gramatickom

tvare). Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru.

Žalovaný sa zároveň domnieva, že ide o naplnenie čl. 5 CSP, teda o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu.

Žalovaný napadá procesnú neprípustnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a to z nasledovných dôvodov.

Podľa ustanovenia § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Žalovaný poukazuje, že žalobca podal žalobu v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) CSP, teda určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V zmysle uvedeného jediným predpokladom predmetnej žaloby o určenie je, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobca nepreukázal z akého osobitného predpisu vyplýva domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žalovaný zároveň uvádza že zo žiadneho osobitného predpisu domáhať sa takéhoto určenia nevyplýva. Civilný sporový poriadok jasne a určito uvádza za akých podmienok možno podať žalobu o určenie právnej skutočnosti. Žaloba, ktorou sa domáha žalobca určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je formulovaná ako žaloba na určenie, či tu právo je alebo nie je , ale je formulovaná ako žaloba

na určenie právnej skutočnosti (neprijateľnosti), ktorej prípustnosť je založená osobitným predpisom. V tomto prípade však zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva výslovná možnosť takúto žalobu podať. Vychádzajúc zo znenia citovaného ustanovenia ust. § 137 písm. d) CSP je možné konštatovať, že CSP v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu. Osobitným právnym predpisom, t.j. výnimka žalôb o určenie právnej skutočnosti je Zákonník práce (žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru), zákon o dobrovoľných dražbách (žaloba o neplatnosť dražieb), občiansky zákonník (žaloba o neplatnosť výpovede nájmu bytu).

Žalobca sa domáha určenia neplatnosti právnej skutočnosti (neprijateľnosti) a nie určenia či tu právo je alebo nie je. Určenie existencie/neexistencie právnej skutočnosti odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Takéto určenie právnej skutočnosti ako ty vyplýva z ustanovenia § 137 písm. d) CSP je možné len vtedy ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom určenie neprijateľnosti nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu.

Zo znenia žaloby sa žalobca domáha určenia vo vzťahu k tým istým zmluvným dojednaniám tak žaloby na plnenie ako aj žaloby na určenie. Je nepochybné, že tu ide o nežiaducu duplicitu. Žalovaný chce dať do pozornosti a poukázať na konanie medzi žalobcom a žalovaným, vedeným Okresným súdom

Prešov sp. zn. 28C/192/2015. Žalobca aj v tomto špecifikovanom konaní vystupoval na strane žalobcu a žalovaný na strane žalovaného. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol o určení že úver č. 8202063 je bezúročný a bez poplatkov. Okresný súd rozsudkom zo dňa 25.05.2016 určil, že úver č. 8202063 je bezúročný a bez poplatkov. Následne aj Krajský súd v Prešove, sp. zn. 3Co/177/2016 rozsudkom zo dňa 10.01.2017 potvrdil tento rozsudok Okresného súdu.

Žalovaný v tomto prípade uvádza, že akceptuje rozhodnutie súdu sp. zn. 28C/192/2015 a viac si už žiadne plnenie nevymáha ani nebude od žalobcu. S poukazom na uvedené, je žalovaný toho názoru, že ak procesné podmienky nie sú splnené, konanie vykazuje nedostatky. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie a preto by súd mal konanie zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok konania.“

2.1. Vyjadrenie žalovaného bolo súdu doručené dňa 14.11.2023. Na vyjadrenie v 15 - dňovej bol žalovaný vyzvaný uznesením doručeným mu dňa 11.10.2023 a mal sa teda vyjadriť do 26.10.2023. Na predmetné podanie tak v rozsahu, v ktorom obsahovalo skutkové tvrdenia súd neprihliadal podľa § 152 ods.2 C.s.p. (Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.), pričom poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/326/2020 - Ustanovenie § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania je normatívnym vyjadrením základného princípu zakotveného v čl. 5 Základných zásad CSP, podľa ktorého môže súd (v rozsahu ustanovenom zákonom) odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k neodôvodneným prieťahom v konaní. Strana sporu má procesnú povinnosť predložiť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Ide o špecifikáciu všeobecnej procesnej povinnosti riadneho vedenia sporu (procesná diligencia). Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Toto pravidlo je lex generalis (§ 153 ods. 1 druhá veta CSP). Lex specialis k ustanoveniu § 153 ods. 1 druhá veta CSP je ustanovenie § 167. Prostriedky procesnej obrany, ktoré sú obsahom vyjadrenia žalovaného k žalobe (§ 167 ods. 2 a 4 CSP) a prostriedky procesného útoku, ktoré sú obsahom vyjadrenia žalobcu k vyjadreniu žalovaného k žalobe (§ 167 ods. 3 CSP) sú predložené včas, ak sú predložené v lehotách podľa § 167.

3. Súd vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis a dospel k nasledujúcim záverom: Žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 22.01.2009 Zmluvu o úvere č. 8202063, ktorej súčasťou boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Zmluvné podmienky, ktoré žalobkyňa považuje za neprijateľné sa nachádzajú právo vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru.

4. Hmotnoprávna úprava ku dňu 22.01.2009.

§ 53 OZ

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,

- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
 - j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
 - k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
 - l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
 - m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
 - n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predlží, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
 - o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
 - p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
 - r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.
- (5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

§ 54

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

5. K možnosti podania žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 - Dovolací súd dospieva preto k záveru, že v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky ide o osobitný druh žaloby patriaci spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Vzhľadom na tento dovolacím súdom prijatý záver, právna argumentácia žalovanej, ktorá sa v tejto časti týka len určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) O. s. p., sa na vec vôbec nevzťahuje. Dovolací súd sa preto k nej ani bližšie nevyjadruje.

Je tak zrejmé, že žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je žalobou určovacou, pri ktorej by bolo potrebné skúmať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, resp. kde by požadované určenie vyplývalo z osobitného predpisu.

6. Jednotiacim kritériom neprijateľnosti napádaných zmluvných podmienok uvedených vo „Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru“ je spôsobom ich vyjadrenia. Pokiaľ ide o formu vyhotovenia týchto podmienok, nachádzajú sa na liste formátu A4 v dvoch stĺpcoch o veľkosti písma 1 mm a počte riadkov 113 v jednom stĺpci.

Už z hľadiska tohto vyjadrenia (a bez podpisu spotrebiteľa, čo pre neho na rozdiel od podpísanej časti môže evokovať ich nepodstatnosť) možno uzavrieť, že je fyzicky prakticky nemožné s týmito podmienkami oboznámiť sa pri podpise zmluvy v rámci jedného prečítania. Podľa súdu je cieľom takejto formálnej úpravy písomností znemožniť resp. znechutiť spotrebiteľa v prečítaní celého zmluvného dokumentu a tým mu neumožniť oboznámiť sa s jeho právami ale najmä povinnosťami z tohto dokumentu plynúcimi.

6.1. Podľa rozhodnutia Finančného arbitra ČR registračné číslo 76/SU/2012: „Pokud jde o posouzení formálních náležitostí Smlouvy o úvěru, finanční arbitři při zkoumání Smlouvy o úvěru shledal, že Instituce tuto smlouvu koncipovala, vyjma označení jednotlivých částí Smlouvy o úvěru a identifikačních údajů smluvních stran, do dvou sloupců za využití typu bezpatkového písma z rodiny Arial, ve velikosti odpovídající zhruba 5,5 typografického bodu. Finanční arbitři provedením jednoduchého měření zjistil, že velká písmena abecedy dosahují velikosti menší než 2 mm a malá písmena abecedy, jimiž je psána většina textu, pak mnohdy až o polovinu méně. Z předložených dokumentů finanční arbitři

dále zjistil, že tato miniaturní písmena o velikosti pohybující se kolem 1 milimetru jsou vytištěna na barevném podkladě. Samotný text Smlouvy o úvěru čtenáři splývá, neboť v textu nejsou užity prakticky žádné zvýrazňující prvky jako je například kurzíva, tučná písmena nebo kapitálky (vyjma označení oddílů a článků Všeobecných obchodních podmínek). Všeobecné obchodní podmínky navíc postrádají výraznější vizuálně dělicí prvky, což nápadně ztěžuje orientaci a pochopení textu.

Finanční arbitr při zkoumání Smlouvy o úvěru, která při zvolené velikosti a typu písma představuje bez Úvěrových produktů poskytovatele šest hustě zaplněných stran textu na jiném než bílém podkladě, shledal, že Smlouva o úvěru je prakticky nečitelná pouhým okem, text není možné přečíst najednou a udržet při tom koncentraci tak, aby čtenář pochopil její obsah a veškeré důsledky ze Smlouvy o úvěru pro něj plynoucí. Finanční arbitr konverzí textu obdobného rozsahu do běžně užívaného formátu, s přihlédnutím k doporučenému formátu pro formální písemnosti (srov. například normu ČSN 01 6910 11 Úprava písemností zpracovaných textovými editory z roku 2007, která stanoví, že obchodní písemnosti se mají psát písmem o velikosti alespoň 10 typografických bodů), zjistil, že text Smlouvy o úvěru by v takovém formátu (za využití písma Times New Roman, velikost písma 12 typografických bodů, text bez sloupců) vydal na zhruba čtyřnásobný počet stran, tj. na 24 stran.

Navíc v podmínkách, kdy čtenář například nemá možnost Smlouvu o úvěru studovat za přímého denního světla, nelze Smlouvu o úvěru bez využití pomůcek, jako jsou brýle, lupa či zdroj umělého osvětlení, a bez dostatečné časové rezervy přečíst vůbec. Finanční arbitr pro úplnost doplňuje, že jemu čtení písemností obecně nezpůsobuje žádné potíže, na čtení písemností nepotřebuje brýle a pro zkoumání Smlouvy o úvěru si vytvořil ideální podmínky (prostorové i časové), přesto mu čtení Smlouvy o úvěru působilo velké obtíže a přesvědčil se rovněž o tom, že při zhoršení světelných podmínek je Smlouva o úvěru skutečně prakticky nečitelná. Shora uvedené posouzení není, jak je rozvedeno dále, neodůvodněným či snad účelovým, neboť i obecné soudy se jím zabývají, v neposlední řadě i Nejvyšší soud České republiky, který například ve svém rozhodnutí ze dne 29. 6. 2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009, konstatoval, že [p]ro standardní adhezni smlouvy je typický dlouhý nepřehledný text psaný miniaturním, jen obtížně čitelným písmem, popřípadě dokonce jen odkaz na takto pojaté obchodní podmínky.

Nemožnost určitý text přečíst bez vynaložení zvláštního úsilí a bez využití zvláštních pomůcek, by byla sama o sobě dostačujícím důvodem pro konstatování neplatnosti Smlouvy o úvěru pro její nesrozumitelnost, jelikož platí, že právní úkon je nesrozumitelný, jestliže jednájící po jazykové stránce nedosáhl v důsledku vadného slovního či jiného zprostředkování (rozuměj ve zkoumaném případě vizuálního zpracování) jasného vyjádření vůle (srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2942/2009). Ke shodnému závěru došel například Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 7. 9. 2011, sp. zn. 103 VSPH 84/2011.“

Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/61/2017 - Pritom „Zmluvné dojednania“ vytlačené na druhej strane (rube) vyššie uvedenej žiadosti, ktoré sú absolútne nečitateľné, sú písané veľmi drobným písmom, veľkosť písma nedosahuje ani 1 milimeter, preto takéto zmluvne dojednania nemožno považovať za platné a za vzájomne účastníkmi riadne dohodnuté, pretože dlžníkovi (spotrebiteľovi) ich obsah nemohol byť ani známy z uvedených dôvodov. Spôsob resp. formu v akej boli spotrebiteľovi veriteľom tieto zmluvné dojednania ponúknuté (prezentované) treba považovať za nekalú obchodnú prax a na takéto zmluvné dojednania súd nemôže vôbec prihliadať.

Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/320/2013 - Neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka môže byť nielen obsah konkrétneho zmluvného dojednania spotrebiteľského záväzku, ale aj spôsob jeho formálneho vyjadrenia, zahrňujúci nekalé praktiky dodávateľa v procese uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy. Súdy správne a v súlade s § 153 ods. 4 OSP určili neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v predmetnej spotrebiteľskej zmluve. Zmluvné podmienky, uvedené v úverových podmienkach tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy sú neprijateľné ako celok už len z toho dôvodu, že sú z hľadiska veľkosti písma voľným okom prakticky nečitateľné a zároveň bolo reálne nemožné, aby sa priemerný spotrebiteľ dokázal čo i len oboznámiť s takto písomným textom. V dôsledku určenia absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi, sú neplatné všetky jej dojednania, vrátane zmluvných podmienok, ktorých neprijateľnosť správne určil prvostupňový súd.

6.2. Na možnú námietku žalovaného, že veľkosť písma v čase uzavretia zmluvy právnym predpisom stanovená nebola, poukazuje súd na Slovenskú technickú normu STN 01 6910 s názvom „Pravidlá písania a úpravy písomností“, podľa ktorej – Pri písaní pomocou textových editorov sa odporúča stojaté písmo veľkosti 12 bodov. V čase podpisu spornej zmluvy bol účinný aj § 37 ods.2 OZ - Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

7. Pokiaľ ide o zmluvné podmienky uvedené pod bodmi I., II., III., V. a VI. výroku tohto rozsudku, tieto boli za neprijateľné vyhlásené už rozhodnutím Okresného súdu Poprad sp. zn. 17C/241/2013 zo dňa 26.01.2018 a súd teda na uvedené rozhodnutie odkazuje (dostupné na webovej stránke MS SR).

8. Zmluvná podmienka uvedená v bode IV. výroku tohto rozsudku bola za neprijateľnú vyhlásená už rozsudkom OS Prešov sp. zn. 11C/42/2012 zo dňa 13.09.2013 a súd teda na uvedené rozhodnutie odkazuje (dostupné na webovej stránke MS SR).

9. Zmluvná podmienka uvedená v bode VII. výroku tohto rozsudku - vnučovanie spotrebiteľovi v rozpore s kogentnou právnou úpravou OZ úpravu ObchZ. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (§ 52 ods.2 OZ - Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.).

10. Zmluvná podmienka uvedená v bode VIII. výroku tohto rozsudku – táto zmluvná podmienka umožňuje skutočne zasielať upomienky žalovanému či už písomné alebo elektronické, prípadne vo forme SMS správ bez obmedzenia, teda v ktorýkoľvek deň a hodinu, čo je zjavne neprimerané.

11. K námietke žalovaného o šikanóznom výkone práva súd uvádza, že v priebehu konania nezistil, žeby žaloba bola podaná v rozpore so svojou podstatou – vylúčenie neprijateľnosti zmluvných podmienok z právneho vzťahu strán sporu a bola podaná napr. z dôvodu úmyslu škodiť žalovanému. Táto námietka je tak nedôvodná.

12. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12.1. Žalobca v konaní plne úspešný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.